

Messias

Georg Friedrich Händel

DEL I

1. Ouverture

2. Recitativ (Tenor)

Engelsk: Comfort ye, comfort ye my people, saith your God.

Speak ye comfortably to Jerusalem, and cry unto her, that her warfare is accomplished, that her iniquity is pardoned.

The voice of him that crieth in the wilderness; prepare ye the way of the Lord; make straight in the desert a highway for our God.

Dansk: Trøst mit folk, trøst det! siger jeres Gud.

Tal til Jerusalems hjerte, råb til hende, at hendes hoveri er til ende, at hendes skyld er betalt.

Der er en, der råber: Ban Herrens vej i ørkenen, jævns en vej for vor Gud i det øde land.

(Esajas' Bog 40,1-3)

3. Arie (Tenor)

Engelsk: Ev'ry valley shall be exalted, and ev'ry mountain and hill made low; the crooked straight and the rough places plain.

Dansk: Hver dal skal hæves, hvert bjerg og hver høj skal sænkes, klippeland skal blive til slette og bakkeland til dal;

(Esajas' Bog 40,4)

4. Kor

Engelsk: And the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together: for the mouth of the Lord hath spoken it.

Dansk: Herrens herlighed skal åbenbares, og alle mennesker skal se den. Herren selv har talt.

(Esajas' Bog 40,5)

5. Accompagnato (Bas)

Engelsk: Thus saith the Lord, the Lord of hosts: Yet once a little while and I will shake the heavens and the earth, the sea and the dry land.

And I will shake all nations; and the desire of all nations shall come.

Dansk: Dette siger Hærskarers Herre: Det varer kun kort tid, så vil jeg få himlen og jorden til at skælve, havet og det tørre land.

Jeg vil få alle folkene til at skælve, så de kommer med deres skatte; jeg fylder dette hus med herlighed, siger Hærskarers Herre.

(Haggajs Bog 2,6-7)

Engelsk: The Lord, whom ye seek, shall suddenly come to His temple, even the messenger of the Covenant, whom you delight in; behold, He shall come, saith the Lord of hosts.

Dansk: Herren, som I søger, kommer med ét til sit tempel, pagtsenglen, som I længes efter, kommer, siger Hærskarers Herre.

(Malakias' Bog 3,1)

6. Arie (Alt eller sopran)

Engelsk: But who may abide the day of His coming, and who shall stand when He appeareth? For He is like a refiner's fire.

Dansk: Hvem kan udholde den dag, han kommer? Hvem kan bestå, når han viser sig? Han er som ilden i smelteovnen, som den lud, man bruger til blegning.

(Malakias' Bog 3,2)

7. Kor

Engelsk: And He shall purify the sons of Levi, that they may offer unto the Lord an offering in righteousness.

Dansk: Han renser levitterne [og lutrer dem som guld og sølv,] så de på rette vis kan frembære offergaver til Herren.

(Malakias 3,3)

8. Recitative (Alt)

Engelsk: Behold, a virgin shall conceive and bear a son, and shall call His name Emmanuel, God with us.

Dansk: »Se, jomfruen skal blive med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet Immanuel«
– det betyder: Gud med os.

(Esajas' Bog 7,14; Matthæusevangeliet 1,23)

9. Arie og Kor (Alt)

Engelsk: O thou that tellest good tidings to Zion, get thee up into the high mountain. O thou that tellest good tidings to Jerusalem, lift up thy voice with strength; lift it up, be not afraid; say unto the cities of Judah, behold your god!

Dansk: Stig op på et højt bjerg, Zions budbringer, råb højt, Jerusalems budbringer, råb uden frygt!
Sig til Judas byer: Her kommer jeres Gud!

(Esajas' Bog 40,9)

Engelsk: Arise, shine, for thy light is come, and the glory of the Lord is risen upon thee.

Dansk: Rejs dig, bliv lys, for dit lys er kommet, Herrens herlighed er brudt frem over dig.

(Esajas' Bog 60,1)

Kor

Engelsk: O thou that tellest. . . etc.

Dansk: Stig op på et højt bjerg, Zions budbringer... etc.

(Esajas' Bog 40,9)

10. Accompagnato (Bas)

Engelsk: For behold, darkness shall cover the earth, and gross darkness the people; but the Lord shall arise upon thee, and His glory shall be seen upon thee.

And the Gentiles shall come to thy light, and kings to the brightness of thy rising.

Dansk: For se, mørket dækker jorden, mulmet dækker folkene; men over dig bryder Herren frem, hans herlighed viser sig over dig.

Folkeslag skal komme til dit lys og konger til din stråleglans.

(Esajas' Bog 60,2-3)

11. Arie (Bas)

Engelsk: The people that walked in darkness have seen a great light; and they that dwell in the land of the shadow of death, upon them hath the light shined.

Dansk: Det folk, der vandrer i mørket, skal se et stort lys, lyset skinner for dem, der bor i mørkets land.

(Esajas Bog 9,1)

12. Kor

Engelsk: For unto us a child is born, unto us a son is given, and the government shall be upon His shoulder; and His name shall be called Wonderful, Counsellor, the mighty God, the Everlasting Father, the Prince of Peace.

Dansk: For et barn er født os, en søn er givet os, og herredømmet skal ligge på hans skuldre. Man skal kalde ham Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste.

(Esajas' Bog 9,5)

13. Pastoral Symfoni

14a. Recitative (Sopran)

Engelsk: There were shepherds abiding in the field, keeping watch over their flocks by night.

Dansk: I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord.
(Lukasevangeliet 2,8)

14b. Accompagnato (Sopran)

Engelsk: And lo, the angel of the Lord came upon them, and the glory of the Lord shone round about them, and they were sore afraid.

Dansk: Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt.
(Lukasevangeliet 2,9)

15. Recitativ (Sopran)

Engelsk: And the angel said unto them: "Fear not, for behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people.

For unto you is born this day in the city of David a Saviour, which is Christ the Lord."

Dansk: Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynnder jer en stor glæde, som skal være for hele folket:

I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren.

(Lukasevangeliet 2,10-11)

16. Accompagnato (Sopran)

Engelsk: And suddenly there was with the angel, a multitude of the heavenly host, praising God, and saying:

Dansk: Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:
(Lukasevangeliet 2,13)

17. Kor

Engelsk: "Glory to God in the highest, and peace on earth, good will towards men."

Dansk: Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!

(Lukasevangeliet 2,14)

18. Arie (Sopran)

Engelsk: Rejoice greatly, O daughter of Zion; shout, O daughter of Jerusalem!

Behold, thy King cometh unto thee; He is the righteous Saviour, and He shall speak peace unto the heathen.

Rejoice greatly. . . da capo

Dansk: Bryd ud i jubel, Zions datter, råb af fryd, Jerusalems datter!

Se, din konge kommer til dig, [Han er] retfærdig og sejrrig, sagtnodig... [og] Han udråber fred til folkene.

Bryd ud i jubel... da capo

(Zakarias' Bog 9,9-10)

19. Recitativ (Alt)

Engelsk: Then shall the eyes of the blind be opened, and the ears of the deaf unstopped.

Then shall the lame man leap as an hart, and the tongue of the dumb shall sing.

Dansk: Da skal blindes øjne åbnes og døves ører lukkes op da springer den halte som hjorten, den stummes tunge bryder ud i jubel.

(Esajas' Bog 35,5-6)

20. Arie (eller duet) (Alt &) sopran

Engelsk: He shall feed His flock like a shepherd; and He shall gather the lambs with His arm, and carry them in His bosom, and gently lead those that are with young.

Dansk: Som hyrden vogter han sin hjord, han samler dem med sin arm; han løfter lammene op i sin favn, han leder moderfårene.

(Esajas' Bog 40,11)

Engelsk: Come unto Him, all ye that labour, come unto Him that are heavy laden, and He will give you rest.

Take his yoke upon you, and learn of Him, for He is meek and lowly of heart, and ye shall find rest unto your souls.

Dansk: Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile.

Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle.

(Matthæusevangeliet 11,28-29)

21. Kor

Engelsk: His yoke is easy, and His burden is light.

Dansk: For mit åg er godt, og min byrde er let.«

(Matthæusevangeliet 11,30)

DEL II

22. Kor

Engelsk: Behold the Lamb of God, that taketh away the sin of the world.

Dansk: Se, dér er Guds lam, som bærer verdens synd.

(Johannesevangeliet 1,29)

23. Arie (Alt)

Engelsk: He was despised and rejected of men, a man of sorrows and acquainted with grief.

Dansk: Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, kendt med sygdom...

(Esajas' Bog 53,3)

Engelsk: He gave His back to the smiters, and His cheeks to them that plucked off His hair: He hid not His face from shame and spitting.

Dansk: Jeg lod dem slå min ryg og rive skægget ud af mine kinder. Jeg skjulte ikke mit ansigt for skændsler og for spyt.

(Esajas' Bog 50,6)

24. Kor

Engelsk: Surely He hath borne our griefs, and carried our sorrows!

He was wounded for our transgressions, He was bruised for our iniquities; the chastisement of our peace was upon Him.

Dansk: Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser.

[Men] han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred...

(Esjas' Bog 53,4-5)

25. Kor

Engelsk: And with His stripes we are healed.

Dansk: ...ved hans sår blev vi helbredt.

(Esajas' Bog 53,5)

26. Kor

Engelsk: All we like sheep have gone astray; we have turned every one to his own way. And the Lord hath laid on Him the iniquity of us all.

Dansk: Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham.

(Esjas' Bog 53,6)

27. Accompagnato (Tenor)

Engelsk: All they that see Him laugh Him to scorn; they shoot out their lips, and shake their heads, saying:

Dansk: Alle, der ser mig, spotter mig, de vrænger mund og ryster på hovedet (og siger:)

(Salmernes Bog 22,7)

28. Kor

Engelsk: "He trusted in God that He would deliver Him; let Him deliver Him, if He delight in Him."

Dansk: »Han har overgivet sin sag til Herren, lad ham udfri ham, han må redde ham, han holder jo af ham!«

(Salmernes Bog 22,8)

29. Accompagnato (Tenor)

Engelsk: Thy rebuke hath broken His heart: He is full of heaviness. He looked for some to have pity on Him, but there was no man, neither found He any to comfort him.

Dansk: ...deres hån har knust mit hjerte, det kan ikke læges. Jeg håbede på medfølelse, der var ingen, på nogen, der ville trøste mig, jeg fandt ingen. (Sl. 69,21)

(Salmernes Bog 69,21)

30. Arioso (Tenor)

Engelsk: Behold, and see if there be any sorrow like unto His sorrow.

Dansk: Se jer omkring, om der findes en smerte som den, der ramte mig.

(Klagesangene 1,12)

31. Accompagnato (Sopran eller tenor)

Engelsk: He was cut off out of the land of the living: for the transgressions of Thy people was He stricken.

Dansk: ...han blev revet bort fra de levendes land? For mit folks synd blev han ramt.
(Esajas' Bog 53,8)

32. Arie (Sopran eller tenor)

Engelsk: But Thou didst not leave His soul in hell; nor didst Thou suffer Thy Holy One to see corruption.

Dansk: For du vil ikke prisgive mig til dødsriget, din fromme vil du ikke lade se graven.
(Salmernes Bog 16,10)

33. Kor

Engelsk: Lift up your heads, O ye gates; and be ye lift up, ye everlasting doors; and the King of Glory shall come in.

Who is this King of Glory? The Lord strong and mighty, The Lord mighty in battle.

Lift up your heads, O ye gates; and be ye lift up, ye everlasting doors; and the King of Glory shall come in.

Who is this King of Glory? The Lord of Hosts, He is the King of Glory.

Dansk: Løft jeres hoveder, I porte, løft jer, I ældgamle døre, så ærens konge kan drage ind.

Hvem er ærens konge? Det er Herren, stærk og vældig, Herren, vældig i krig.

Løft jeres hoveder, I porte, løft jer, I ældgamle døre, så ærens konge kan drage ind.

Hvem er han, ærens konge? Hærskarers Herre, han er ærens konge!

(Salmernes Bog 24,7-10)

34. Recitativ (Tenor)

Engelsk: Unto which of the angels said He at any time: "Thou art My Son, this day have I begotten Thee?"

Dansk: For til hvem af englene har Gud nogen sinde sagt: Du er min søn, jeg har født dig i dag.
(Hebræerbrevet 1,5)

35. Kor

Engelsk: Let all the angels of God worship Him.

Dansk: Alle Guds engle skal kaste sig ned for ham.

(Hebræerbrevet 1,6)

36. Arie (Alt eller sopran)

Engelsk: Thou art gone up on high; Thou hast led captivity captive, and received gifts for men; yea, even from Thine enemies, that the Lord God might dwell among them.

Dansk: Du er steget op til det høje, du har ført fanger med, du har taget gaver blandt menneskene, selv de genstridige; Gud Herren skal bo der.

(Salmernes Bog 68,18)

37. Kor

Engelsk: The Lord gave the word; great was the company of the preachers.

Dansk: Herren lader sit ord lyde, stor er skaren [af kvinder] med glædesbud.

(Salmernes Bog 68,11)

38. Arie (eller « duet og kor ») Sopran eller alt (eller sopran, alt og kor)

Engelsk: How beautiful are the feet of them that preach the gospel of peace, and bring glad tidings of good things.

Dansk: Og hvordan skal nogen prædike uden at være udsendt? – som der står skrevet: »Hvor herligt lyder fodtrinene af dem, der bringer godt budskab!«

(Esajas' Bog 52,7; Romerbrevet 10,15)

39. Kor (eller arie for tenor)

Engelsk: Their sound is gone out into all lands, and their words unto the ends of the world.

Dansk: Deres røst er nået ud over hele jorden, deres ord til verdens ende.

(Romerbrevet 10,18; Salmernes Bog 19,4)

40. Air (eller « arie og recitativ ») (Bas)

- Engelsk:** Why do the nations so furiously rage together, and why do the people imagine a vain thing?
- The kings of the earth rise up, and the rulers take counsel together against the Lord, and against His anointed.
- Dansk:** Hvorfor er folkeslagene i oprør? Hvorfor lægger folkene planer, der ikke kan lykkes?
- Jordens konger rejser sig, fyrsterne slår sig sammen mod Herren og mod hans salvede.
- (Salmernes Bog 2,1-2)

41. Kor

- Engelsk:** Let us break their bonds asunder, and cast away their yokes from us.
- Dansk:** »Lad os sprænge deres lænker og befri os fra deres reb.«
- (Salmernes Bog 2,3)

42. Recitativ (Tenor)

- Engelsk:** He that dwelleth in Heav'n shall laugh them to scorn; The Lord shall have them in derision.
- Dansk:** Han, som troner i himlen, ler, Herren spotter dem.
- (Salmernes Bog 2,4)

43. Arie (Tenor)

- Engelsk:** Thou shalt break them with a rod of iron; thou shalt dash them in pieces like a potter's vessel.
- Dansk:** Du skal knuse dem med et jernscepter, sønderslå dem som pottemagerens kar.«
- (Salmernes Bog 2,9)

44. Kor

Engelsk: Hallelujah: for the Lord God Omnipotent reigneth.

Dansk: Halleluja! Herren vor Gud, den Almægtige, har taget magten...

(Johannes Åbenbaring 19,6)

Engelsk: The kingdom of this world is become the kingdom of our Lord, and of His Christ; and He shall reign for ever and ever.

Dansk: Verdensherredømmet er nu vor Herres og hans salvedes, og han skal være konge i evighedernes evigheder.

(Johannes Åbenbaring 11,15)

Engelsk: King of Kings, and Lord of Lords.

Dansk: Kongernes Konge og Herrenes Herre.

(Johannes Åbenbaring 19,16)

Engelsk: Hallelujah!

Dansk: Hallelujah!

Del III

45. Arie (Sopran)

Engelsk: I know that my Redeemer liveth, and that He shall stand at the latter day upon the earth. And though worms destroy this body, yet in my flesh shall I see God.

Dansk: Dog ved jeg, at min løser lever, til sidst skal han stå frem på jorden. Når min hud er skrællet af, når mit kød er tæret bort, skal jeg skue Gud;

(Jobs Bog 19,25-26)

Engelsk: For now is Christ risen from the dead, the first fruits of them that sleep.

Dansk: Men nu er Kristus opstået fra de døde som førstegrøden af dem, der er sovet hen.

(1. Korintherbrev 15,20)

46. Kor

Engelsk: Since by man came death, by man came also the resurrection of the dead.
For as in Adam all die, even so in Christ shall all be made alive.

Dansk: Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes opstandelse kommet ved et menneske. For ligesom alle dør med Adam, skal også alle gøres levende med Kristus.

(1. Korintherbrev 15,21-22)

47. Accompagnato (Bas)

Engelsk: Behold, I tell you a mystery; we shall not all sleep, but we shall all be changed in a moment, in the twinkling of an eye, at the last trumpet.

Dansk: Se, jeg siger jer en hemmelighed: Vi skal ikke alle sove hen, men vi skal alle forvandles, i ét nu, på et øjeblik, ved den sidste basun; for basunen skal lyde.

(1. Korintherbrev 15,51-52)

48. Arie (Bas)

Engelsk: The trumpet shall sound, and the dead shall be raised incorruptible, and we shall be changed.

For this corruptible must put on incorruption and this mortal must put on immortality.

Dansk: ...for basunen skal lyde, og de døde skal opstå som uforgængelige, og vi skal forvandles.

For dette forgængelige skal iklædes uforgængelighed, og dette dødelige skal iklædes udødelighed.

(1. Korintherbrev 15,52-53))

49. Recitativ (Alt)

Engelsk: Then shall be brought to pass the saying that is written: "Death is swallowed up in victory."

Dansk: ...da vil det ord, der er skrevet, være opfyldt: Døden er opslugt og besejret.

(1. Korintherbrev 15,54)

50. Duet (Alt og tenor)

Engelsk: O death, where is thy sting? O grave, where is thy victory?

The sting of death is sin, and the strength of sin is the law.

Dansk: Død, hvor er din sejr? Død, hvor er din brod?

Dødens brod er synden, og syndens kraft er loven.

(1. Korintherbrev 15,55-56)

51. Kor

Engelsk: But thanks be to God, who giveth us the victory through our Lord Jesus Christ.

Dansk: Men Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus!

(1. Korintherbrev 15,57)

52. Arie

Engelsk: If God be for us, who can be against us?

Dansk: Hvad er der mere at sige! Er Gud for os, hvem kan da være imod os?

(Romerbrevet 8,31)

Engelsk: Who shall lay anything to the charge of God's elect? It is God that justifieth, who is he that condemneth? It is Christ that died, yea rather, that is risen again, who is at the right hand of God, who makes intercession for us.

Dansk: Hvem vil anklage Guds udvalgte? Gud gør retfærdig. Hvem vil fordømme? Kristus Jesus er død, ja endnu mere, han er opstået og sidder ved Guds højre hånd og går i forbøn for os.

(Romerbrevet 8,33-34)

53. Kor

Engelsk: Worthy is the Lamb that was slain, and hath redeemed us to God by His blood, to receive power, and riches, and wisdom, and strength, and honour, and glory, and blessing.

Blessing and honour, glory and power, be unto Him that sitteth upon the throne, and unto the Lamb, for ever and ever.

Amen.

Dansk: Lammet, det slagtede, er værdigt til at få magt og rigdom og visdom og styrke og ære og lov og pris.

Ham, der sidder på tronen, og Lammet være pris og ære og lov og magt i evighedernes evigheder.

Amen.

(Johannes Åbenbaring 5,12-14)